

Դասին լրացին 5 անգամ կը հրատարակուի շաբաթը . 4 Օրաբերք եւ 1 Շաբաթաբերք :

Տարեկան գին.	Կ. Պոլսոյ համար	180
„	„ Գաւառաց	10 Մեկ
Վեցամսեայ գին Կ. Պոլսոյ	„	90 Ղրլ
„	„ Գաւառաց	5 Մեկ

Իւրաքանչիւր բառից գին	
Ձաթաբաթերը	60 փր.
Փաթերը	20 „

Դուք գտե՛մք լրագրո՞ց հատրո՞ւ ծախ-
քը խնդրո՞ւք ինձ վրայ և:
Ծանոցման տողը մեկ անգամ համա-
Յ ղը եքձեռն անցմահ համար Յ ղը:
Լրագրո՞ւք վերալրե՞նալ համակ կամ որ
եւ ի՞նչ գործիւն խնդրո՞ւք=Տնօր
նին պիտի սղողի և ի հանրո՞ւ ծախ-
քըն ալ զրկողին վրայ և:

22. 23. 24. 25. 26.

ՔԱՂԱՒԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅՈՒՆ 26 ԱՊՐԷԼ

[illegible]

«Ճէճիքական խնդիրը երկու կառավարութեանց համաձայնութեամբը վերջնապէս մօտ է. բայց հեռուէն ուսիջ հաւանականութիւն մը կայ որ գործին կնքուելուն արդէնք ըլլալու կատարած կրնայ տալ, այն է «Ճէճիքայի խորհրդարանին հաւանութիւնը, որ եթէ չտրուի, այն ասան պաշտօնայնորէր հրաժարական տալու պիտի հարկադրին, եւ խնդիրն առաւել պիտի երկարածգի: «Ճէճիքացոյ կասկածանայ պատճառն իրենց երկրլին վրայ՝ Վարդէոն կայսեր ընծայուած փառասիրական նպատակներն են, բայց կերելի որ կայսրը իր հօրեղբոր քաղաքականութիւն վարողաց յի բաց թողնուած է, այնպէս որ «Ճէճիքայի պաշտօնէից գլուխ «Ա. Պրէր—Օրպան բոլորովին զարմացեր է եղեր անհնելով որ կայսրն իր պաշտօննայնեքէն «Ա. Տըր Լալպէթէն եւ «Ա. Ռաւէէն աւելի հաշտաւեր է. կայսրը յայտարարութիւն արեւ է եղեր թէ իր անկեղծ գիտատարութիւնն է երկու կողման պատուաւոր համաձայնութեամբ մը եւ կարելի եղածին չափ շուտով վերջացնել իր կառավարութեան ձեռնարկած գործը. թէ «Ճէճիքական երկակիւթութիւնն «Առողիոյ Ղրեմոտեան ընկերութեան ձեռքը բանելուն համար գրուած պայմանը մեկգէլ իրութիւն, եւ ալ չի պահանջեր որ պէճիքական երկակիւթութիւնը յիշեալ ընկերութեան վաճառուիլը կամ անոր ձեռքը գրու մնալը վաւերանայ, Վաղդիպական կառավարութիւնը հետեւեալ երկու պայմաններով դո: կըլլայ յոյն, այն է նախ պէճիքական երկակիւթութեան սակագինը զեղչելով Վաղդիպ Ղրեմոտեան ընկերութեան սակագիններուն յարմարցնել. երկրորդ Սթրաշպուրկէն Ռօթէրտամօրն երկու ուղղակի երկակիւթուլի բանեցնելու արտօնութիւն տալ՝ դադրուցի պաշտօնատարներու եւ ոստիկանութեան միմոցաւ:

Գաղղիոյ մէջ հասարակաց եւ կառավարութեան ուշադրութիւնն () ընեսգիր ժողովն ընդհանուր ընտրութեանց վրայ դարձած է , որ մայիս 23ին պիտի սկսին : Բողիմադիր մասն իր կողմն աւելի զօրացնելու կաշխատի . կառավարութիւնն ալ ընտկանաբար մեծագոյն մասը միշտ իր կողմն ունենալու ջանալով , երկու կողմանէ ստուտիկ պիտի մրցին յաղթանալը տանելու համար : Կառավարութիւնը դաւառապետներուն հրահանգ տուած է , որ պաշտօնական ընտրելիներն առաջ տանելու աշխատին : Շատերը կը պնդեն թէ կոյսեր , քաղաքականութիւն ընտրութեանց կատարուելէն ետեւ պիտի յայտնուի :

Խապիոյ մէջ յեղափոխութիւնը

զինաւորով Վարդիկն խռովել, Մարտինի կողմը քաջութեամբ Մամծինի՝ Օւկիցցերիոյ մէջ Նստախոյ սահմանակից Նուկանս քաղաքէն դաւադրութիւններ նկատելու վրայ էր։ Բայց խառնական կառավարութիւնը լսելով կը հոկէր։ Օլնուտարական հրամանատարն իմացաւ էր որ յեղափոխութիւնն ապրիլի 18ին պիտի հանուէր դաւադիրներուն զենքեր եւ ռումբեր պիտի բաժնուէին, եւ նոյն իսկ զինուորացի մէջ ալ օժանդակներ զւարճուած էին։ Վաղաքապետութիւնն Վարդիկանաւ փողոցը դաւադրացի զլխաւոր կեդրոններէն մէկը գտաւ, ուրիշ Վնգրիկանսն Սիլվիոլլընքի եւ Օլնուտինի ռումբեր, դաւադրացի ծրարները եւ ուրիշ կարեւոր թուղթեր եան, նշաններով գործած։ Տանը տէրերը ներսը չըլլալով, կարծուեցաւ որ օստրիկանութեան քննութիւններէն վախնալով ուրիշ անդ ժողովակ կազմուր են։ Վէրցիէէի փողոցի մէջ ալ ուրիշ գումադրական կեդրոն մը գտնուեցաւ, եւ բազմաթիւ դաւադիրներ ձերբակալ եղան, որոցմէ երեքը՝ կեղծ անուններով գեռ նոր Միլան հասած էին հարաւային Իտալիայէն։ Միս մարդոց քով մեծագումար ստակ գտնուեր է, որ իրենց արտաքին երեւոյթին չէր յարմարեր, եւ մէկը՝ զինքը ձերբակալ ընելու դաւադրգ պահպաններէն մտնէ մէկուն հազարական փրանք տալով լսելէ թէ յեղափոխութիւնը արտաքին պիտի ըլլար Բայց Վարկալաւտան զլխաւորներէն մարդ չկալ եղեր դաւադրութեան մէջ, որոյ ճիւղերն ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ տարածուած են։ Օրոց մէջ ալ քննութիւններ ըլլալով, չառ մը ստուերի կարգի հրամանատարը բանտարկուեալ են։ Վարդն անուշով Վնգրիկացի մը, որուն ընտանիքը Մամծինիի տերութեան տէրութեան է եղեր, օստրիկանութեան կողմանէ բռնուեալ է։ Օւկիցցերիոյ կառավարութիւնը՝ Իտալիոյ տէրութեան խնդրանքը Մամծինին հրաւիրեց որ Նուկանսէն հեռանայ, եւ առ այժմ դաւադրութեան առաջնաւորուած կերելի։

Ս. Յիսապը գաղղիական սուրեններուն չնդհնի ապառովապէս իր գահը բաղամեծ է, եւ եկեղեցական տօններով աւարարողութիւններով կը գաղի, իր քահանայ ձեռնադրութեւն յիսամայն տարեդարձին առ թիւ, իսթողիկ վեհապետներէն ՚ի զառ՝ այլաբանաններէ տը չարճառութեմնամայններ առնող իր վիրտուրեալ սրախն մեծ միխթարութիւն մ՚եղաւ, միխթարութիւն մը որ մօտեբոս այլայեղաւ վախ չտար, մանաւանդ որ Յ. Տը Լալաէթ ալ նորէն յայտարարութիւնը բաւ թէ մինչեւ որ Ս. Հօր իշխանութիւնը կատարեալպէս ազատով վիճակի մէջ էլ չըլլի, Յաղղիա իր զոյգը Հոռմէն եւ չախիս տանի, Վաղղիա տակաւին Խաղիոյ փոյ պատահու

Թիւն չունի . հետեւաբար իր շօրքերը
տակաւին անսահման կերպիւ պատա-
կան երկիրները սկիաի մնան :

ՆԵՂԶԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հինգշաբթի օրը () գոտս . Մու-
թանը (Վ . Պառն երթալով , Վեռու-
թեան խորհրդոյ եւ Մրդարութեան
բարձրագոյն աստեղին անդամոց եւ տե-
րութեան նախարարաց եւ բարձրաստի-
ճան պաշտօնատարաց առջեւ Մեծ
Նշարքոսին կարգացած տեղեկադիրը
մտիկ ըլլաւ , ուր մէկ տարւում մէջ
(Վեռութեան խորհրդին ըրած բարե-
կարգութիւններն եւ տերութեան վի-
ճակը նկարագորած էր :

(Պոռտո) Սուլթանը յիշեալ տեղեկագիրը մտիկ ընելէ ետեւ հետեւեալ զեղեցիկ ատենախօսութիւնն ըրաւ , որ սահմանադրական վեհապետներու բերնէն ելած ատենախօսութիւններն իսկ կը զերազանցէ : « Ես ատենախօսութիւնեւ կ'անցնեմ տարրականին պէս ցոյց կուտայ թէ մեր (Պոռտո) վեհապետն ի՛նչ աստիճան հաղթական հոգածութիւն եւ փոյթ ունի՝ առանց արգիւ եւ կրօնի խորութեան՝ իր ամեն կարգիւ ժողովրդոց ըարգացման եւ բարօրութեան մասին : Տէրութեան պաշտօնատարնեալուն եւ ժողովուրդին կը մնայ վեհապետին քաղաքակրթական կամեաց արգիւնաւորել , եւ հասարակաց բարաւոյն համար ի՛ մի սիրտ եւ հոգի աշխատել :

Լճաւարիկ կայսերական ճառին
Թարգմանութիւնը :

« Խարդալուծ տեղեկագրին կը տեսնուի որ անցեալ տարւոյն մէջ Վրդէական բարեկարգութեան, յառաջագիմութեան, հասարակայնի կրթութեան եւ հարստութեան շարժացման, դատաւարանանցի եւ խորհրդոյ մեքանիզման վերաբերեալ շատ մը օրէնքներ եւ կանոններ ալ գրուեցան : Ենտարակոյս եմ որ երբ ասոնց ամեն մէկն ըստ արժանոյն գործադրուին, եւ մէկ կողմէն ժողովոյ տեսնուած թերութիւնները լցուին եւ պակասութիւններն ուղղուին, միւս կողմէն ալ օգտակար եւ հարկաւոր տեսնուած օրէնքներն ու կանոնները խորհուրդով գրուին, շնորհիւն Վստոծոյ քիչ ժամանակի մէջ մեր երկիրն ու հպատակները ճոխութեան եւ քաղաքակրթութեան գեւադոյն աստիճանը կրնան հասիլ, եւ մեր տեղութեան վառելիքն ու պարծանքին օր քան զօր բարձրացնել : Անտոյութեան խորհրդոյ կազմութիւնը, որ մի միայն այս բարեւեք նպատակին համար էր, գոհութեան առիթ մ'եղաւ մեզ, քանիչ հաւաքապէս իրեն յանձնուած այս մեծ գործն եւ բարձր պատասնը հաշիկցաւ, եւ ներկայ պատուիրութիւնն ապագայ նշանի եւ արդեանց այ երայխաւ դուր թիւն մը տուաւ :

« Զ նշեալ տարուան մէջ մեր կայսերութեան կառավարութեան համար մեծ յաջողութիւն մ'եղաւ իր իրաւանց ամենայն ուրեր ճանչուիլն, եւ մեր բարեկամ ու դաշնակից մեծ տէրութեանց կողմանէ այս մասին համաձայն եւ համակարգաւ ջանքեր ցոյց տրուելը: Այս ալ զայնտրութիւններէ եւ ազգաց իրաւաբոր կատարելագէտ յարգելուս, եւ թէ՛ մեր, թէ՛ ուրիշ տէրութեանց եւ ազգաց բարօրութեան ու անդորրութեան հիմն եղող բնդհանուր խաղաղութիւն անխախտ պահելու մասին մեզ ինկած ջանքն ու ջանքիւնտրութիւնն ի գործ դրած ըլլալուս արդիւնքն է:

« Հատուտապէս որոշած ենք այսուհետեւ ալ մեր արդար իրաւունքը լիովին եւ անթերի պաշտպանելու կատարեալապէս ջանադիր ըլլալ, եւ բարեկամ տէրութեանց հետ կնքուած դաշնադրութեանց եւ բարեբաղդաւարութեան զանազան բարեկամական յարաբերութեանց յարամուելութեան ու զարգացման մեծ վտւածով աշխատիլ: Հետեւաբար տարակոյս չկայ որ մեր արտաքին բարեկամական յարաբերութեաններն ամեն կողման իրաւանցի ու պատուոյն եւ քաղաքակրթութեան պահանջմանց համեմատու են լինելու պիտի հաստատուին ու ամրապնդուին: »

“Դախախնամութեան Լ՛ստուածային շնորհներէն մէկն ալ, քսնի մը հանրածանօթ պատճառներով՝ Վիրիտի Սեփ կղզւոյն մէջ ծագած դաւայի իւր-ուրովութեան բոլորովին վերնախն, եւ այս օրուան օրս բոլոր կղզւոյն եւ բնակչաց կատարեալ ապահովութեան ու խաղաղութեան մէջ դաժնութիւն է ։ Լ՛յո երբնեիկ վախճանին համար թէ՛ մեր կայսերական զօրաց թէ՛ պաշտօնատարաց եւ թէ՛ կղզւոյն հնազանդ բնակչաց կողմանէ ստուգիւ խիստ շատ ծառայութիւններ եւ անճշտ իրախան շնորհք եղան, որոց համար սրտանց շնորհակալ եմ ։ Այսօր կրիկին կը պատահուի ինքն որ Վղզւոյն տրամադուր եղած ճօխութիւնն արգիւնաւորելու եւ համայն բնակչաց վիճակին բարւոգմանն ու անդորրութեանը եւ անոնց անձանց ու ընկղ պապահովութեանը համար տրուած կանոնադրութեան մինչեւ վերջին կէտըն առանց զանցառութեան գործադրեալուն ամեն կողմանէ փոյթ եւ իրաւար տարուի ։

« Դ՛մեն տրոր թեանց ամեն ժա-
մանակ եւ մանաւանդ մեր զամուսն-
դարուն եւ ժամանակին մէջ քաղաքա-
կըրթութեան ու ճոխութեան չափն եւ
զօրութեան ու կարգութեան միջոյն
եւրոսեան վարկին հաստատուն ու զար-
դացած ըլլալն է : Դ՛յո մասին ալ մե-
զի գոհութիւն պատճառելիք օգտա-
կարար իւնքեր կը տեսնուի : Դ՛եր
եւրոսեան վարկին հասած ներկայ առ-
կածանէն կը տեսնուի , որ քանի մը
ջատ տիկ սքանաւորներով առեկ առ տը

